

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д. е. н, професор Лоханова Н. О.

«___» _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»

за темою:

«Облік і контроль розрахунків по заробітній платі
(на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»

Виконавець

студентка обліково-економічного факультету
групи 42

Лопухова Ірина Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук, ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Яцунська Олеся Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПО ЗАРОБІТНІЙ ПЛАТІ	6
1.1. Поняття, сутність та класифікація заробітної плати	6
1.2. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з оплати праці...	15
1.3. Проблемні питання обліку оплати праці	23
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПО ЗАРОБІТНІЙ ПЛАТІ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	29
2.1. Загальна економічна характеристика підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»	29
2.2. Практика обліку заробітної плати на підприємстві	38
2.3. Облік утримань та відрахувань із заробітної плати	42
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ПО ЗАРОБІТНІЙ ПЛАТІ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	47
3.1. Мета, завдання та джерела внутрішнього контролю операцій із заробітною платою	47
3.2. Аналіз трудових ресурсів ТОВ «Телекарт-Прилад».....	50
3.3. Організація внутрішнього контролю розрахунків по заробітній платі ТОВ «Телекарт-Прилад»	54
3.4. Рекомендації щодо удосконалення обліку та внутрішнього контролю на підприємстві.....	57
ВИСНОВКИ	63
Список використаних джерел	66
Додатки	72

ВСТУП

Актуальність теми. Перехід до ринкової економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності товарів і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, подолання безгосподарності, активізації ділової активності.

Заробітна плата займає одне з центральних місць в системі підвищення продуктивності праці на підприємстві, адже вона є важливішим засобом підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї праці, збільшення обсягів виробленої продукції, поліпшення її якості та асортименту.

Бухгалтерський облік розрахунків по заробітній платі є складною ділянкою облікового процесу, який потребує достовірного документального відображення відпрацьованого часу, виробленої продукції, виконаних робіт, наданих послуг та їх оплати. Питання обліку праці та її оплати займають одне з чільних місць у всій системі бухгалтерського обліку на підприємстві. Належна організація бухгалтерського обліку розрахунків по заробітній платі сприяє ефективному управлінню та контролю за своєчасним здійсненням розрахунків та ефективністю використання трудових ресурсів.

Економічний аналіз праці та її оплати на підприємстві є одним з основних напрямків аналізу. Його методика орієнтована головним чином на підвищення продуктивності праці, що сприяє зниженню собівартості продукції, зростанню прибутку і рентабельності. Економічний аналіз надає можливість при наявності стислого обсягу інформації визначити результати діяльності господарюючого суб'єкта, його потенційні можливості та внутрішні резерви, використання яких дозволить досягти позитивних змін фінансових результатів діяльності в майбутньому.

У сучасних умовах господарювання жодне підприємство не може обійтися без ефективно діючої системи внутрішнього контролю. Контроль за використанням коштів на виплату заробітної плати на кожному підприємстві

має велике значення, в процесі якого потрібно здійснювати систематичний контроль за використанням фонду заробітної плати, виявляти можливість економії коштів за рахунок зростання продуктивності праці та зниження трудомісткості продукції. Саме тому контроль за оплатою праці є досить трудомістким процесом, який потрібно проводити досить ретельно та уважно, адже витрати на оплату праці займають досить значну часту у структурі витрат підприємства.

Враховуючи всі вищезазначені аспекти, обрана тема є актуальною, оскільки організація обліку та контролю розрахунків із заробітної плати має важливе значення з точки зору впливу на ефективність роботи, збереження трудового колективу та підвищення ефективності праці працівників.

На сьогоднішній день багато науковців досліджують питання розрахунків за виплатами працівникам, проблему її організації та нормативно-правового забезпечення, документування та відображення в обліку, зокрема Л. Андрущенко, А. Батура, Ф. Бутинець, В. Вишневський, С. Голов, К. Давидова, Н. Жук, А. Загородній, Ю. Іванов, М. Карпенко, М. Огійчук, Г. Семенов, В. Сопко та ін.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає у дослідженні теоретико-методичних положень організації обліку, контролю та аналізу розрахунків по заробітній платі та надання практичних рекомендацій з їх удосконалення.

Для досягнення поставленої мети слід вирішити наступні завдання:

- з'ясувати сутність категорії заробітної плати, порядок її формування й регулювання;
- розкрити порядок відображення розрахунків з оплати праці у системі рахунків бухгалтерського обліку;
- окреслити проблемні питання розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування;
- дослідити організаційно-економічну характеристику підприємства;
- з'ясувати порядок нарахування і виплати заробітної плати на досліджуваному підприємстві;

- визначити методику облік утримань та відрахувань із заробітної плати відрахувань на обов'язкове страхування на підприємстві;
- визначити мету, завдання та джерела інформації для внутрішнього контролю операцій з обліку розрахунків з оплати праці;
- проаналізувати структуру та динаміку заробітної плати на підприємстві;
- оцінити систему внутрішнього контролю на підприємстві;
- розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення системи розрахунків з оплати праці та системи внутрішнього контролю на підприємстві.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процеси обліку, контролю та економічного аналізу розрахунків з оплати праці на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретичні і практичні аспекти методики й організації бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам.

Методи дослідження. В роботі використані загальнонаукові та специфічні методи економічних досліджень: спостереження – у процесі статистичних досліджень; порівняння – для дослідження структури виплат працівникам; аналізу та синтезу – при вивченні елементів облікової політики та їх систематизації щодо виплат працівникам. Також використано методи схематичної та графічної ілюстрації інформації.

Інформаційною базою дослідження стали наукові джерела (монографії, підручники, посібники, наукові статті із проблем бухгалтерського обліку та розрахунків по заробітній платі), Закони України, підзаконні нормативні акти, статистичні дані Державної служби статистики України, Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку; первинна документація, реєстри бухгалтерського обліку та фінансова й статистична звітність підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

ВИСНОВКИ

Заробітна плата як соціально-економічна категорія, є головним джерелом грошових доходів працівників, тому її величина значною мірою відповідає рівню добробуту всіх членів суспільства. На основі проведеного дослідження, ми можемо зробити висновок, що ефективність оплати праці певною мірою визначається діючою системою заробітної плати.

Основними факторами, що впливають на суть заробітної плати, є правила ринку праці: вартість робочої сили як товару, умови її найму, попит та пропозиція, конкуренція на ринку праці, рівень кваліфікації і спеціалізації найманого робітника.

Суть заробітної плати можна визначити як встановлену за трудовим договором ставку заробітної плати найманому робітнику, рівень якої диктується умовами ринку праці: вартістю робочої сили, умовами найму, попитом, пропозицією і конкуренцією, рівнем кваліфікації і спеціалізації працівника, системами стимулювання й успішністю самої праці.

Таким чином, основним та визначальним елементом трудового процесу є працівник з його вмінням і кваліфікацією, відношенням до праці, потребами й можливостями їхнього задоволення.

В ході вивчення економічної сутності заробітної плати було виявлено, що заборгованість з оплати праці виникає ще на стадії постачання кругообігу капіталу, як було показано на рис. 1.2, адже саме тоді підприємець купує робочу силу, а отже й обумовлює виникнення кредиторської заборгованості перед робітником за оплатою праці.

Що стосується проблемних питань, то багато з них потребують вирішення на законодавчому державному рівні, а деякі стосуються організації розрахунків на підприємствах.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є ТОВ «Телекарт-Прилад» – це одна з провідних компаній України у сфері розробки і виробництва

електроприладів і радіоелектронної апаратури побутового і спеціального призначення. Штатна чисельність чоловік – 255.

Згідно з аналізом основних показників діяльності було встановлено, що підприємство є фінансово стійким, платоспроможним і незалежним. При цьому на підприємстві ефективно використовується фонд робочого часу. На зниження витрат робочого часу на підприємстві суттєво впливають наступні організаційно-економічні заходи:

- планування зниження трудомісткості виробництва;
- виявлення резервів підвищення рівня продуктивності праці на підприємстві;
- виявлення причин виникнення втрат робочого часу;
- удосконалення мотиваційного механізму на підприємстві;
- аналіз існуючих умов праці;
- удосконалення систем управління персоналу та інше.

Облік заробітної плати ведеться на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Порядок нарахування, виплати та обліку розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування відбуваються згідно чинного законодавства та внутрішніх документів підприємства.

Проте були виявлені деякі недоліки, задля їх уникнення було запропоновано:

- створити резерв на оплату відпусток, за рахунок якого підприємство зможе рівномірно розподіляти витрати на відпусткові виплати, не допускаючи завищення собівартості продукції в сезон літніх відпусток працівників;
- застосовувати коефіцієнт підвищення посадових окладів для коригування відпускних, встановлений розмір якого буде на рівні 50 відсотків. Таким чином, це буде справедливо для працівників, адже зникне питання про недобросовісну оплату як окладу так і податків;
- пропонуємо використовувати програму «1С: Зарплата і Управління персоналом 8», яка полегшить роботу бухгалтерам і скоротить витрати їх часу на обробку облікової інформації.

Що стосується внутрішнього контролю, то на ТОВ «Телекарт-Прилад» вона є ефективною, тому що їх система своєчасно попереджає про виникнення недостовірної інформації, та виявляє її.

Основними елементами функціонування цієї системи є:

1) наявність компетентного персоналу, що заслуговує на довіру, з чітко визначеними правами та обов'язками;

2) надійну інформацію, яка необхідна для успішного керівництва діяльністю суб'єкта господарювання;

3) збереження активів і документів – уникнення фактів крадіжок, псування та нецільового використання майна, знищення і розголошення інформації (в тому числі тієї, що міститься в облікових регістрах, комп'ютерних базах даних);

2) наявність розподілу упорядкованих посадових обов'язків між працівниками, котрі беруть участь у формуванні інформації;

3) дотримання необхідних формальних процедур при здійсненні господарських операцій працівниками підприємства;

4) своєчасне складання первинних документів.

У процесі дослідження не було виявлено випадків розбіжності даних у розрахункових відомостях і первинних документах, не зазначено порушень у відображенні нарахованої оплати праці та утримань. Первинні документи заповнені з дотриманням всіх необхідних вимог.

Перевірена бухгалтерська звітність в частині розрахунків з оплати праці достовірна, тобто підготовлена таким чином, щоб забезпечити у всіх істотних аспектах відображення оплати праці на ТОВ «Телекарт-Прилад» .

На нашу думку, надані практичні рекомендації щодо поліпшення системи управління трудовими ресурсами суб'єкта господарювання за рахунок облікової, контрольної та аналітичної функції дозволять краще використовувати інтелектуальний та трудовий потенціал своїх співробітників, що сприятиме підвищенню його продуктивності та якості виробленої продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андросова О.Ф. Шляхи удосконалення обліку нарахувань на заробітну плату / О.Ф. Андросова, Ю. Є. Аскерова //Актуальні проблеми економіки – 2010. – № 9. - С. 250-252.
2. Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посіб. / П. Й. Атамас. – К. : ЦУЛ, 2010. – 390 с.
3. Базась М.Ф. Методика та організація фінансового контролю: Під-руч. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2014. - С. 437-439.
4. Бачинський В.І. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. / В. І. Бачинський . – Львів : Магнолія 2006, 2016. – 319 с.
5. Башнянин Г.І. Політична економія. – Київ: Ніка-Центр Ельга, 2013. - С. 143-147.
6. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / М. І. Беленкова. – К. : Ліра-К, 2014 р. – 402 с.
7. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посіб. / М. І. Бондар. – К. : ЦУЛ, 2015. – 570 с.
8. Бутинепь Ф.Ф., Виговська Н.Г., Малюга Н.М., Петренко НІ. Контроль і ревізія: Підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів. / За редакцією проф. Ф.Ф. Бутинця. – 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир ЛП "Рута", 2004. – 544 с.
9. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К. : ЦУЛ, 2014. – 264 с.
10. Верига Ю. А. Облікова політика підприємства : навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К. : ЦУЛ, 2015. – 315 с.
11. Виноградова М. О. Аудит : навчальний посібник / М. О. Виноградова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 500 с.
12. Волкова Н. А. Організація та методика економічного аналізу: навч. посібник / Н. А. Волкова, Н. Е. Подвальна. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 267 с.

13. Голов С.Ф. Проблеми вдосконалення заробітної плати при переході до ринку / С. Ф. Голов. – Тернопіль: Видавництво ТНУ, 2014. – 535с.
14. Горицька Н. Виплата заробітної плати: строки і відповідальність / Н. Горицька // Заробітна плата. – 2016. – № 3. - С. 18-24.
15. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Центр учб. літ., 2016. – 424 с.
16. Дерев'янку С.І. Аудит : навчальний посібник / С. І. Дерев'янку. – Київ: ЦУЛ, 2016. – 380 с.
17. Державна служба статистики України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
18. Економічна теорія: Підручник //За ред. В.М. Тарасовича. – К.: Центр навчальної літератури, 2014 р. - С. 295-299.
19. Економічна теорія: політична економія: Навчальний посібник / За заг. ред. М. І. Зверькова. – Одеса: Атлант, 2014. – 338 с.
20. Загородній В. Г., Мних Є. В., Рудницький В. С. Облік, аналіз та аудит. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2015. – 618 с.
21. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР (Редакція станом на 20.01.2018) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
22. Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 р. № 2246-VIII – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>
23. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI (Редакція станом на 19.04.2018) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
24. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/>

25. Злучко С. Основи історії економічної теорії. – Львів: ЛНУ, 2012. - С. 251-253.
26. Золотухін О. Нарахування та виплата зарплати: документальне оформлення // Баланс-Агро. – 2015. – № 11. - С. 23-25.
27. Ізмайлова, К. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / К.В. Ізмайлова. – К. – МАУП, 2016. – 152 с.
28. Інструкція зі статистики заробітної плати: затверджено наказом Державного комітету статистики України від 13.01.2004 р. №5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>
29. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну від 30.11.1999 р. № 291 – [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
30. Камінська Т.Г. Первинна облікова документація та її інформативні властивості/ Т. Камінська // Економіка АПК. – 2016. – № 12. - С. 112-117.
31. Кантаєва О.В. Шляхи удосконалення обліку оплати праці / О.В. Кантаєва, Л.С. Герасимчук // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. – 2012. – №2. - С. 186-188.
32. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для внз / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. – К. : Центр учб. літ., 2014. - С. 467-469.
33. Ковальов В. Економіка праці і соціально-трудова відносини : навч. посіб. / В. Ковальов, В. Рижиков, О. Єськов. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 255 с.
34. Косова Т.Д. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Кол. авт [за заг. ред. Т.Д. Косової, І.В. Сіменко]. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 440 с.
35. Крупка Я. Д., Фінансовий облік : підруч./ Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.Я. Микитюк (та ін). – 3-тє видання – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 418 с.

36. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: 3-тє видання. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2013. - С.182-184.

37. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік: Підручник для вищих навчальних закладів спеціальності «Облік і аудит» – Одеса: ОНЕУ, 2012. - С. 419-422.

38. Наказ «Про затвердження зразка, технічного опису листка непрацездатності та Інструкції про порядок заповнення листка непрацездатності» від 03.11.2004 N 532/274/136-ос/1406 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1454-04>

39. Овсяк Н. В. Організаційно-економічні основи побудови внутрішнього контролю витрат на оплату праці [Текст] // Проблеми економіки, 2014. – № 2. - С. 249-254.

40. Огійчук М.Ф. Облік і аудит : практикум дистанційного тестування: навч. посібник / М. Ф. Огійчук. – К. : Алерта, 2014. – 456 с.

41. Огійчук М.Ф. Організація і методика аудиту : навчальний посібник / М. Ф. Огійчук. – К. : Алерта, 2016. – 304 с.

42. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / М. Ф. Огійчук. – К. : Алерта, 2016. – 1040 с.

43. Онищенко Т. Оплата праці: податковий та бухгалтерський облік / Т. Онищенко - [6-те вид., перероб. і доп.] – Х.: Фактор, 2014. – 528 с.

44. Орлова В. К. Фінансовий облік : навчальний посібник / В. К. Орлова, М. С. Орлів, С.В. Хома. – 4-те вид., доп. і перероб.. – К.: Центр учбової літератури, 2015. - С. 340-343.

45. Офіційний сайт ТОВ «Телекарт-Прилад» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://telecard.odessa.ua/ru/>

46. Пантелійчук Л. Про особливості відображення на рахунках бухгалтерського обліку рахунків за виплатами працівникам / Л. Пантелійчук // Праця і зарплата. – 2016. – № 9. - С. 17-21.

47. Петрик О. А. Аудит : підручник / О. А. Петрик, В. О. Зотов, Б. В. Кудрицький. – К. : КНЕУ, 2015. – 498 с.

48. Податковий кодекс України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

49. Постанова № 100 "Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати" від 8 лютого 1995 року зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 348 від 16.05. 95 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>

50. Рожнов В. Організаційно-нормативні документи підприємства/ В. Рожнов // Заробітна плата. – 2015. – №2. - С. 18-21.

51. Садовська І.Б., Божидарнік Т.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2013. - С. 480-484.

52. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік: загальна теорія : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. – Суми : Університетська книга, 2015. – 336 с.

53. Сіменко І.В. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / І. В. Сіменко. – Київ : ЦУЛ, 2016. – 384 с.

54. Сирцева С.В. Проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам в сучасних умовах / С.В. Сирцева // Вісник Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу – Миколаїв. – 2016. – 133с.

55. Сліпачук О. Графік документообігу з обліку праці та заробітної плати / О. Сліпачук // Заробітна плата. – 2017. – № 7. - С. 28-30.

56. Смоляр Л. Г. Облік і аудит : навч. посіб. / Л. Г. Смоляр, Р. Ю. Овчарик, О. В. Кам'янська. – К. : Ліра-К, 2013. – 616 с.

57. Стельмах В. С. Контроль: інспектування, аудит, банківський нагляд : монографія / В. С. Стельмах, А. О. Єпіфанов, І. В. Сало. – Суми : Університетська книга, 2015. – 432 с.

58. Стельмашук А. М., Смоленюк. П. С. Бухгалтерський облік. – Харків: "Одісей", 2015 р. – 340 с.

59. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 7-ме вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2016. – 556 с.
60. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підруч. / Б.Ф. Усач. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2013. – 253 с.
61. Федоренко В.Г. Політична економія : підручник.-2-ге вид. / В. Г. Федоренко. – К. : Алерта, 2015. – 487 с.
62. Хом'як Р.Л. Контроль і ревізія : навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене та доповнене / Р. Л. Хом'як. – Львів : Магнолія 2006, 2016. – 320 с.
63. Чернелевський Л.М. Удосконалення обліку, аналізу і аудиту в умовах глобалізації світової економіки. Монографія / За ред. канд. екон. наук, проф. Л.М. Чернелевського. – К.: НУХТ, 2013. – 215 с.
64. Чумаченко, М.Г. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2015. – 555 с.
65. Шара Є. Ю. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік : навч. посіб. / Є. Ю. Шара. – К. : ЦУЛ, 2014. – 422 с.
66. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / В. Г. Швець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2015. – 572 с.
67. Щербакова Т.А. Основи економічної теорії : опорний конспект лекцій / Т. А. Щербакова. – К. : КНТЕУ, 2015. – 116 с.